

CZU 373.037.1:796.5

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4036-0743>

e-mail: marusea7799@gmail.com

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1313-6236>

e-mail: mindriganvasile18@gmail.com

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6450-1603>

e-mail: jomiru-irina@mail.ru

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2122-3003>

e-mail: natalia.nicolaiciuc1985@gmail.com

METODE ȘI MIJLOACE SPECIFICE JOCULUI CU CARACTER TURISTIC APLICATE DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE ÎN DESFĂȘURAREA LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

¹Grosu Maria, ²Mindrigan Vasile, ³Borzin Irina, ⁴Nicolaiciuc Natalia

^{1,2,3,4}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău,
Republica Moldova

Keywords: *methods, means, touristic game, forms of deployment, teacher, students.*

Abstract. *The development of the educational process needs to be deeply analyzed by the teaching staff, because it depends on him to ensure success and achieve a quality education. That is why the teaching staff is considered the important link of interaction between social changes and the formation of the student's personality. In order to ensure these interactions, the teaching staff must be receptive and flexible to change, continuously developing professional competence to the highest degree of personal performance. The intensification of the physical education lesson with the help of touristic games requires various contents and methods of organization. Therefore, the selection of games with a touristic character is an important means of psycho-physical development of the student and formation of motor and volitional qualities.*

Thus, in the process of carrying out the physical education lesson, the application of the methods and means specific to the game with a touristic character occupies an essential place, being classified as effective means through

which objectives related to the training, development of the competencies and sub-competences specific to the physical education lesson are achieved.

Introducere. Actualmente, devine tot mai distinctă și pregnantă nevoia condițiilor adecvate privind metodele și mijloacele specifice aplicate în organizarea și desfășurarea lecției de educație fizică cu aspecte metodologice ale jocului cu caracter turistic în favoarea și pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a elevului. Așadar, multe dintre expectanțele și răspunsurile la problematica lumii contemporane se identifică în forma de organizare și desfășurare a procesului educațional. Astfel, activitatea cadrului didactic, presupune educarea elevilor în procesul de adaptare la schimbările permanente ale lumii contemporane de astăzi și de mâine.

Numeroase teorii psihologice, pedagogice sau psihosociale, unele contradictorii, altele complementare, vin să explice natura, originea, rolul și funcțiile jocului cu caracter turistic aplicate de către cadrele didactice în intensificarea lecțiilor de educație fizică [2, 6].

Dezvoltarea fizică și intelectuală a elevului în cadrul desfășurării lecției de educație fizică cu activități de joc cu caracter turistic evoluează în contextul propriilor activități de învățare și are drept scop modalități de formare și perfecționare a deprinderilor și priceperilor motrice.

În opinia psihologul elvețian Jean Piaget jocul este o modalitate de adaptare, adică asimilare și acomodare [5, p.96].

Astfel, metodele și mijloacele specifice inovative de învățare aplicate de către cadrele didactice sunt acele modalități moderne de stimulare a procesului de predare-învățare și a dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii. În desfășurarea lecției de educație fizică cadrul didactic aplică acele instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Una dintre metodele ce ar spori esențial interesul față de participarea la lecția de educație fizică de către elevi este metoda jocului cu caracter turistic, care este aplicată de către cadrele didactice în desfășurarea lecției.

În contextul celor de mai sus privind formele de optimizare a lecțiilor de educație fizică acestea sunt specificate în publicațiile specialiștilor autohtoni cât și celor străini T. Badiu, C. Ciorbă, G. Badiu, [1], Ж.К. Холодов, В.С. Кузнецов [8].

Însă cu toate acestea, abordarea tradițională a utilizării mijloacelor și metodelor de educație fizică nu sunt întotdeauna suficiente pentru a crește capacitățile funcționale ale organismului și pentru dezvoltarea eficientă a calităților motrice de bază. În prezent, mai sunt un șir de rezerve, care necesită a fi abordate și studiate, de aceea se dezvoltă noi programe de educație fizică care

au un accent sportiv, recreativ și educațional. Așadar, utilizarea elementelor de turism prin activitatea de joc trezește și mai mult interesul implicării elevilor în desfășurarea lecțiilor de educație fizică.

Scopul cercetării constă în selectarea și aplicare jocurilor cu caracter turistic în desfășurarea lecției de educație fizică a elevilor.

Organizarea cercetării cercetarea s-a realizat în cadrul Liceului Internat Municipal cu Profil Sportiv pe parcursul anului de studii.

Rezultate și discuții. Modul interactiv de desfășurare a procesului educațional valorizează abilitatea cadrului didactic care poate face ca orice metodă folosită să motiveze interesul elevului și să-l determine să practice acele segmente de joc cu caracter turistic aplicate în desfășurarea lecției de educație fizică.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevului în direcția propusă ce dezvoltă mecanismele fiziologice ale motricității și le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației ce îi implică afectiv în desfășurarea activității propuse. De aceea desfășurarea lecției de educație fizică cu elemente de joc specifice turismului determină strategii euristice în care elevii își manifestă istețimea, inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala și curajul. Astfel, prin încărcătura sa afectivă, jocul asigură o antrenare mai deplină a întregii activități fizice și psihice [4, 7].

În desfășurarea activității de joc se sesizează că acesta este o activitate care sprijină înțelegerea obiectivelor planificate, fixarea și formarea unor deprinderi durabile, precum și dezvoltarea psihomotrică a elevului.

În cadrul intensificării lecției de educație fizică cu ajutorul jocurilor cu caracter turistic, cadrul didactic le poate aplica în toate etapele de desfășurare astfel, contribuind la realizarea obiectivului propus, ce presupune o activitate instructivă și distractivă, accesibilă elevului, prin care se realizează o bună parte din obiectivele prevăzute de Curriculum la educația fizică.

Jocurile cu caracter turistic propuse în cadrul desfășurării lecției de educație fizică își propun realizarea următoarelor sarcini ca:

- dezvoltarea fizică armonioasă;
- formarea și consolidarea deprinderilor motrice de bază;
- formarea deprinderilor specifice probelor de alergare;
- dezvoltarea calităților, priceperilor și deprinderilor motrice;
- dobândirea unor cunoștințe autentice;
- formarea de noi competențe individuale;
- dezvoltarea spiritului de colectivitate.

Prin particularitățile sale specifice, aplicarea jocului cu caracter turistic la desfășurarea etapelor lecției de educație fizică se deosebește de celelalte etape ale lecției de educației fizică datorită faptului că favorizează formarea și consolidarea simultană a deprinderilor motrice de bază (mers, alergare, săritură, aruncare și prindere), dezvoltarea calităților motrice (viteză, rezistență, forță și îndemânare), precum și a însușirilor și deprinderilor moral-volitivă. Astfel, caracteristic jocurilor cu caracter turistic este întrecerea, element ce sporește interesul elevilor pentru activitate, le mobilizează forțele și îi stimulează în activitatea propusă. Așadar, cadrul didactic trebuie să asigure un mediu adecvat desfășurării jocurilor așa încât să contribuie la îndeplinirea sarcinilor lecției de educație fizică unde alegerea jocului se va face în funcție de:

- a) sarcinile de realizat;
- b) locul jocului în desfășurarea lecției;
- c) particularitățile morfo-funcționale și psihice ale elevilor.

Fiecare joc cuprinde următoarele componente constitutive: conținutul, sarcina didactică, regulile jocului, acțiunea de joc. Jocurile, în mare majoritate a lor, au ca element didactic întrecerea între grupe de elevi sau chiar între elevii întregului colectiv, făcându-se apel nu doar la cunoașterea lor, dar și la spiritul de echipă, disciplină, ordine, coeziune în vederea obținerii victoriei.

Reieșind din cele menționate mai sus, a fost organizat un experiment pedagogic cu elevii din cadrul Liceului Internat Municipal cu Profil Sportiv, unde s-a propus în desfășurarea lecției de educație fizică o serie de jocuri cu caracter turistic conform (Tab. 1), propuse pentru rezolvarea sarcinilor didactice de către cadrul didactic în desfășurarea lecției [3, 7].

Tabelul 1. Jocuri cu caracter turistic aplicate în cadrul desfășurării lecției de educație fizică cu elevii

Conținutul jocurilor cu caracter turistic			
	Denumirea jocului	Descrierea jocului	Desfășurarea jocului
1	Umple rucsacul	1. Grupul este împărțit în două echipe și aranjat pe linia de start în două coloane. 2. La start sunt aduse diferite lucruri (sac de dormit, saltea, funii, cort) care trebuie plasate într-un rucsac, situate la 30-50 m. Numărul de lucruri trebuie să corespundă exact numărului de participanți la joc. 3. La comanda cadrului didactic, primul participant aleargă spre rucsac, luând de la start un obiect din cele menționate și plasându-l în rucsac. Întorcându-se la	Jocurile cu caracter turistic aplicate constituie mijloace și metode, care pot contribui la formarea abilităților motrice ale elevilor, asigurând creșterea nivelului de socializare al acestora, utilizarea diverselor metode de comunicare etc.

		<p>start, participantul transmite ștafeta următorului, prin atingerea mâinii.</p> <p>4. Ultimul participant aduce rucsacul deja umplut la linia de start.</p> <p>5. Echipa câștigătoare este cea care a umplut cel mai repede rucsacul și l-a adus la linia de start.</p> <p>6. Echipa care a pierdut este penalizată, fetele – 10 genuflexiuni iar băieții – 10 flotări.</p>	
2	Țintește rucsacul	<p>1. Grupul este împărțit în două echipe. Fiecare echipă formează un cerc cu diametrul de 10-15 m. În centrul cercului este plasat un „coș”(un rucsac deschis).</p> <p>2. Membrii fiecărei echipe primesc 2 mingi în fiecare mână (corzi sau, bastoane etc.).</p> <p>3. După ce cadrul didactic a dat startul, participanții încep să arunce, pe rând, câte o minge în coș.</p> <p>4. Câștigătoare este echipa care are cel mai multe mingi în coș, într-un timp cât mai scurt.</p>	Jocurile cu caracter turistic aplicate constituie mijloace și metode, care pot contribui la formarea și consolidarea aruncărilor participanților sistematizând activitatea echipelor dezvoltând viteza, îndemânarea și orientarea în spațiu, care contribuie la dezvoltarea calităților motrice și formarea deprinderilor.
3	Cine sare mai departe	<p>1. Cadrul didactic împarte grupul în două echipe și îi repartizează în două coloane la locul de start.</p> <p>2. Toți participanții efectuează alternativ un triplu salt. Astfel, fiecare salt ulterior trebuie efectuat de la locul de aterizare al membrului anterior al echipei.</p> <p>3. Câștigătoare este echipa care a sărit pe o distanță mai lungă.</p>	Jocurile cu caracter turistic aplicate constituie mijloace și metode ce îi stimulează mult pe elevi în activitatea propusă ce îi implică profund în instruire, îi activează (cognitiv, afectiv și psihomotoriu) și îi motivează să se implice voluntar și cu plăcere în activitatea propusă dezvoltând capacitate de organizare, rezistență și forță.
4	Frontiera	<p>1. Cadrul didactic trasează o linie sub formă de frontieră pe teren. Toți participanții sunt aranjați de o parte a liniei.</p> <p>2. Cadrul didactic adresează pe rând o serie de întrebări. De exemplu, „Cine iubește jocul?”, „Cine are un prieten adevărat?”, „Cine obișnuiește să meargă în excursii?” etc. Participanții care sunt uniți printr-un răspuns sau altul la o întrebare trec frontiera.</p>	Jocurile cu caracter turistic aplicate constituie mijloace și metode ce îi implică activ și interactiv în procesul instructiv-educativ. El stimulează și dezvoltă motivația elevului exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare ce stimulează și exersează limbajul.

Referindu-ne la jocul cu caracter turistic, constatăm că acesta este o activitate care sprijină înțelegerea obiectivelor planificate, fixarea și formarea unor deprinderi durabile, precum și dezvoltarea activităților motrice. Utilizarea jocurilor cu caracter turistic în cadrul lecțiilor de educație fizică, are o mare importanță deoarece vizează:

- cultivarea încrederii în forțele proprii, precum și a spiritului de răspundere, de colaborare și ajutor reciproc;
- stimulează și modelează procesul afectiv-emoțional;
- determină creșterea motivației intrinseci;
- stimulează curiozitatea;
- dezvoltă spiritul de competiție, dar și activitatea în colaborare;
- satisface, în mod fericit, nevoia de mișcare a elevului;
- formează deprinderi, realizând o întrepătrundere optimă între muncă, distracție și relaxare;
- dezvoltă forma de organizare a cogniției;
- sporirea motivației și a încrederii în sine;
- formarea interesului cognitiv;
- satisface cerințele unui învățământ formativ;
- dezvoltarea diferitor comportamente;
- trăirea stărilor afective complexe;
- intensifică participarea la activitate;
- dezvoltarea fizică a participantului;
- creșterea performanței;
- îi determină pe elevi să devină participanți direcți la propria lor formare.

Desfășurarea lecției de educație fizică, aplicând jocuri cu caracter turistic a presupus utilizarea unei game variate de mijloace specifice pentru învățarea deprinderilor și priceperilor motrice de bază, alese în funcție de condițiile concrete ale clasei de elevi, în funcție de scopul și sarcina didactică propusă, ce a dus cu certitudine la formarea unor priceperi și deprinderi motrice. În finalul realizării acestei analize, am propus o abordare diferită a acestei discipline aplicând în desfășurarea ei metodologia jocului cu caracter turistic care să ofere deschideri noi, cu abordări calitative și cantitative ale modului rațional de îndeplinire a obiectivelor educației fizice și sportului din învățământul gimnazial și liceal. Punctul de plecare în realizarea cercetării noastre a presupus îmbunătățirea calității învățământului prin optimizarea lecției de educație fizică utilizând jocuri cu caracter turistic.

Concluzii. În ceea ce privește desfășurarea lecției de educație fizică prin metode și mijloace specifice jocului cu caracter turistic cadrul didactic trebuie să selecteze procedeele metodice și mijloacele cele mai eficiente pentru a avea efecte

asupra capacității elevilor cu competența de a-și întreține și ameliora calitățile motrice pe parcursul desfășurării lor. Astfel, este de remarcat faptul că calitatea privind nivelul de desfășurare a lecției de educație fizică prin metode și mijloace specifice jocului cu caracter turistic aplicate de către cadrul didactic este direcționat într-o formă modernă, atractivă, actuală și motivată implicând elevii.

Bibliografie

1. BADIU, T.; CIORBĂ, C.; BADIU, G. *Educația fizică a copiilor. Metode și mijloace*. Chișinău: Garuda Art, 1999. 363 p.
2. CREȚU, D. *Psihopedagogie. Elemente de formare a profesorilor*. Sibiu: Editura Imago, 2001. 187 p.
3. DRAGOMIR, P.; SCARLAT, E. *Educația fizică școlară*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2004. 211 p.
4. PRODE, C. *Educație fizică prin joc*. Cluj-Napoca: Editura Casa cărții de știință, 2010. 32p.
5. PIAGET, J. *The Origins of Intelligence in Children*. London: Routledge and Kegan Paul, 1953, p. 96.
6. SCARLAT, E. *Lecția de educație fizică, metode și mijloace*. București: Editura Sport Turism, 1981. 194 p.
7. ȘERBAN, D.; GHIOCEL, B. *160 de activități dinamice jocuri*. București 2011. 154p.
8. ХОЛОДОВ, Ж.К.; КУЗНЕЦОВ, В.С. *Теория и методика физического воспитания и спорта: Учеб. пособие для студ. высш. учеб.заведений*. 2-е изд., исир. и доп. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 450 с.